

De hörde Herren Gud vandra i trädgården i den svala kvällsvinden. Då gömde sig mannen och kvinnan bland träden för Herren. Men Herren Gud ropade på mannen: "Var är du?" Han svarde: Jag hörde dig komma i trädgården och blev rädd eftersom jag är naken.

1 Mos 3:8-10

Och Herren Gud förvisade människan från Edens lustgård och lät henne bruka jorden, varav hon var tagen. Han drev ut människan, och öster om Edens trädgård satte han keruberna och det ljungande svärdet att vakta vägen till livets träd.

1 Mos 3:23-24

Jag har mött människor som i Gud funnit den där stora tryggheten, den orubbliga fasta punkten, men för mig började det inte alls så. Det började med en obändig längtan, en dragnig, mot en tro som jag egentligen lika gärna skulle ha kunnat avfärda. Jag hade så få referenser. Jag hade inget eget kyrkligt engagemang att luta mig mot. Jag var rädd för att inte kunna göra mig hemmastadd, att inte kunna passa in, vara för obstinat. Och jag var rädd, rädd för den Gud som jag längtade till. Efteråt har jag tänkt att jag längtade efter någon som skulle kunna förstå, förstå ända in i djupet. Jag längtade efter någon som skulle kunna se allt, också det dunkla, det som ännu inte hade några ord. Och jag var rädd för att bli avvisad, precis vid det där känsliga ögonblicket då garden är sänkt och nakenheten blottad. Hur skulle jag kunna blottlägga mig själv? Om självaste heligheten visar bort dig, vad finns då kvar?

Vem vill egentligen bli genomskådad, genomlyst?

Tänk om den som ser allt också gör mig synlig inför mig själv?

Tänk om jag får syn på drömmar som är för stora?

Tänk om längtan efter Gud skulle kunna föra mig bort.

Långt bort från det trygga och väletablerade och fasta.

Och ändå fans längtan kvar. Den djupaste, djupaste längtan. Den som det egentligen inte går att tala om. Det finns inga riktiga beskrivningar för den. Det närmaste man kan komma är kanske den där berättelsen ur Bibeln. Berättelsen om hur Jakob om natten brottas med en okänd man med överjordiska krafter. "Jag släpper dig inte förrän du välsignar mig", säger Jakob åt främlingen. "Du måste säga mig ditt namn!" Jag kunde inte heller slita mig. Jag satt fast i greppet.

Vem har egentligen lärt oss att anta att vi inte är värdiga? Under det sista året på min prästutbildning fick jag veta att ett av de svåraste problem, som en själavårdare kan möta i de norra delarna av Sverige, är problemet med värdigheten. Sedan jag själv kom ut i tjänst som präst har själv mött frågorna hos andra: Är min tro stor nog? Kan jag gå fram till nattvarden? Kan jag kalla mig kristen? Kanske är ovärdighetskänslorna nedärvda. Kanske har jag och andra ärvt frågorna av förfäder som själva slutade gå till nattvarden eller som bara gick fram en enda gång, vid konfirmationen.

I kristen tradition talar man verkligen om nedärvd rädsla. Öppna Bibelns första bok och du ser den rädslan beskriven, i den berättelse som talar om fallet. Berättelsen talar om det grundläggande brottet i relationen mellan människa och Gud. Varför inträffade brottet? Jag vet egentligen inte. Men jag känner en del av konsekvenserna; en förvänd blick och en förlorade tillit. Jag känner dem som en önskan att själv få bli en sorts Gud. Jag vill äga, jag vill kontrollera. Jag vill dra upp gränserna mellan gott och ont och mellan mig och de andra. Kyrkans tradition talar om arvsynden som en förlorad vördnad för det heliga i livet, en förlorad förtröstan och ett begär efter det som är destruktivt. Arvsynden omtalas som en själens sjukdom som slår sönder liv, bryter sönder gemenskaper och gör samhällen osäkra.

Ibland undrar jag om det verkligen var Gud som satte änglarna att vakta ingången till paradiset. Är det inte snarare människan, som med sin rädda och förvända blick, tycker sig se det flammande svärdet. Vi är ju så märkligt besatta av gränser och skillnader. Vi kan göra skillnad i kyrkliga sammanhang också. Den är troende, men den är inte troende. Den är för konservativ, den är för liberal. Den är homosexuell, den är heterosexuell. Den är man, den är kvinna. Den har ordnade förhållanden, men den har det trassligt. Vi kan se skillnader överallt, om vi bara vill.

Det finns något djävulskt över många gränsdragningar. Gör det inte det? I Bibeln omtalas djävulen som diabolos; den som slår sönder, den som kastar allt omkring sig.

Djävulen är den yttersta destruktiva kraften, den kraft som inte kan skapa eller hela, bara döda. Djävulen är åklagaren. Den sträva rösten som vill säga dig: Du skall inte tro att det är värt att hoppas, allt är redan försent, allt är redan förstört.

Vad har hjälpt mig att stå emot den rösten?

Vad har hjälpt mig att ta vara på min egen längtan?

Vad har hjälpt mig att överleva min egen rädsla?

Jag har egentligen bara ett enda svar på det.

Jag har sett Kristus ansikte. Inte påtagligt, men jag har erfarit det. Jag har erfarit *honom*. Nu kan jag ibland ana hans närvaro överallt. Bland de sörjande på första bänkraden vid en begravning. När jag möter blicken hos den människa jag har framför mig i samtal. Bland konfirmanderna som sitter nerhasade i sofforna vid veckans konfirmandlektion.

Ibland får jag bara se honom på ryggen, i efterhand. Då jag tittar tillbaka på en händelse. Det finns inget sentimentalt med den där närvaron. Den är inte konstig eller spektakulär. Den bara är.

Om djävulen är den som slår sönder så är Kristus, för mig, den som fogar samman och lagar. I honom förenas människa och Gud och människa och människa. Paulus skriver: ”Nu är ingen längre jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus”. Jag läser den texten vid varje dop och hoppas på en djupare och sannare gemenskap. Kristus kan vrida den förvända blicken rätt igen. Jag tror att det är därför Bibelns berättar så många berättelser om hur Kristus ger människor synen tillbaka. Ibland får också jag se med rättvänd blick. Allra helst i det ögonblick då självcentreringen och duktighetskraven släpper. Kristus kan överskrida de gränser som vi trodde var eviga. Bibeln berättar att Jesus sprängde gränsen mellan död och liv. I mötet med Kristus blick driver rädslan undan. När den fullkomliga kärleken kommer, fördrivs rädslan, till sist. (1 Joh :18)

*På kvällen samma dag, den första i veckan, satt lärjungarna bakom reglade dörrar av rädsla...Då kom Jesus och stod mitt ibland dem och sade till dem: Frid åt er alla.
Joh 20:19*

*Jesus sa: Känn ingen oro. Tro på Gud och tro på mig. I min faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er? Och om jag nu skall gå bort och bereda plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig, för att också ni skall vara där jag är.
Joh 14:1-3*